

Vakok a világháború után.

Ha majd megszűnik a fegyverek ropogása, a géppuskák kattogása, az ágyuk, aknavetők és egyéb istentelen öldöklő szerszámok bömbölése, pokoli lármája; ha majd elűlnek a felkorbácsolt szenvedélyek és a könnytől áztatott, sápadt arcok szikkadozni kezdenek; ha ezt a végtelennek látszó, nagy gyűlöletet felváltja a krisztusi igaz szeretet és ismét béke lesz a földön, és az elpazarolt millió, meg millió ifjú élet a legnagyobb szükség alakjában fog nehezédni éppen arra a tökére, melynek feneketlensége és belpoklos telhetetlensége dobta oda a halál kiméretlen kaszájának azokat: akkor oda is kell nyulnunk, hova eddig csak könyörületes lelkék dobta egy-egy fillért.

Negyvennégy év után most hangzott először Vargha Gábornak, a körmeneti kerület országgyűlési képviselőjének alkairól a szó, a közjogi viták hevébe belecsendült egy csendes, minden politikai szenvedélyt nélkülöző hang. A világegyetem rabjairól, a Magyarországon élő 20.000 vakról beszélt, azoknak érdekében szólott. Szólott nemes szívének teljes melegségével, nagy tudásának súlyával és alaposságával a szívhez és az észhez, meggyőzően mind a kettőhöz. Rámutatott a mulasztásokra, megjelölte az utat és módot, melyen haladva annyi parlagon heverő erőt meg lehetne menteni és hasznosítani. Vajha szavai ne hangoznának el a pusztában kiáltónak szavaiként!

Nem hivatkozom a külföld követendő példáira, (mert azt hallom lépten-nyomon, hogy a külföldi példákra való hivatkozás nem szerencsés dolog, bár nem tudom megérteni, hogy miért ne lenne az), hanem itt maradok a haza szűk határai között és honi példákkal igyekszem támogatni azok törekvését, kik a nemzeti erő fokozása szempontjából nem riadnak vissza semmitől és feltartóztatlanul törtetnek a kitűzött szent cél felé.

A világháború nagyon megritkította a férfiak sorait, a kiméretlen halál éppen ott aratott a legjobban, ahol a nemzet legszebb virágai nyilottak. Egyaránt szedte áldozatait úgy a nyers, mint a szellemi munkaerő köréből. E nagy veszteségek egyszerre pótolhatatlanok, ezek pótlására évtizedek kellenek. Míg azonban elröppennek felettünk ezek az évtizedek, a keletkezett tátongó űrt át kell hidalni, be kell tölteni úgy, miként azt a körülmények megengedik. Onnan kell vennünk erőt, ahol még van, és amely erőt eddig még ki nem használtunk. Hogy azonban ezt tehessük, előbb le kell vetnünk azt a bizonyos, mindent lecsepülő tudálékosságot és hitetlenséget mindennel szemben, mit kézzel és egyszerű ésszel fel nem foghatunk azonnal. Előbb említem, hogy 20000 vak él Magyarországon. E szomorú szám sok, nagyon sok akkor, ha a vakság szörnyűnek látt voltára gondolunk, de elég szép szám akkor, ha a úgy vesszük, mint nyers munkaerőt, melyet parlagon hevertetünk. E számból alig részesült ipari és szellemi kiképzésben mintegy 2000. Ússzük le a szomorú számból az ugynevezett képezhetleneket, mely körülbőlül egy tizedét teszi ki, akkor is marad a nemzeti szellemi és nyers ipari munkaerőnek még mindig 18.000, ami nem megvetendő erőt képvisel. És itt állunk meg egy szóra! Nem egyszer zugott végig a napisajtóban a nagy emberbarátok kiáltása: „Mentsük meg a vakot!” „Vegyük le a társadalom nyakáról a nyűgöt!” „Vegyük ki a koldusbotot a vak kezéből!” „Adjuk vissza a vakot önmagának és a társadalomnak!” stb. Most nyuljanak tehát vasmarokkal a dolgok mélyébe; most, midőn ezt tenni nemcsak emberbaráti, hanem a legszentebb hazafiúi kötelesség a nemzeti munkaerő gyarapítására fordítani az eddig tétlenül hevertetett erőt, felhasználni, gyümölcsöztetni és minden tekintetben kiaknázni.

Hogy pedig nemcsak erőt, de értékes erőt is lehet találni az eddig alig érintett területen, mi sem bizonyítja jobban, mint az intellektuális és képzett vakok hosszú lajstroma. Azt mondám fennebb, hogy nem hivatkozom a külföld sokat emlegetett példáira, itt maradok és név nélkül említem meg azokat a kiváló vakokat, kik vakságuk ellenére is olyan munkakört töltenek be, a melyek a látóvilág kiválóságainak is díszére válnék. A leghíresebb és legtermékenyebb magyar büntetőjogász vak. A zenevilág által Magyar Schumann jelzővel megtisztelt zeneköltő vak. A legnagyobb fővárosi sajtó orgánumának főszerkesztője vak. A napokban avatták fel az első közgazdasági doktort, aki okleveles mérnök és vak. Több ügyvédi iroda feje és számos újságíró vak. Van a budapesti református theológiának egy hallgatója, aki vak. És kérdelem én: kaphat-e nyáj külön lelkipásztort, mint aminő lesz ez a fiatal ember, kinek lelkét a legnagyobb földi csapás tüze megtisztította, átgurta, megfinomította és minden szép és nemes iránt fogékonyra tette? Említsem-e a zeneakadémia kiváló hallgatói közül azokat, kik szintén nem látnak és akiknek az akadémiára való bejutásuk annyi akadályba ütközött, hogy nem egy látóembernek ment volna el a kedve örökre a — zenétől? Nem is szólok a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület egyes fióktézményeinek vezetőiről, akik vakságuk ellenére is a legnagyobb elismerésre méltóan végzik kötelességeiket és töltik be állásaikat. Ha felemlitem, hogy nagyon sok iparvállalatnak és ipari üzemnek vezetője vak, nagyon sok vak önálló iparosunk van és még számosabban dolgoznak a gyámoltóban és fiókjaiban, akkor bizonyítottan látom azt, miszerint van egy hely, melyet a nemzeti munkaerő szempontjából eddig kellek nem használtak ki.

Vese le a közönség e kérdéssel szemben felvett közönyét, ismerjék meg a vakot és akiknek kezükben van a megoldás nyitja, ne zárkózzanak el a megvalósítástól. És itt eszembe jut egy kedves apróság. Háromszék vármegye egyik kies községében élt egy elszegényedett báró, kinek az apai nagy örökségből nem maradt egyéb, mint az ősi kúria és az öreg cseléd. János. Ebbe a faluba vetődött egy vasárnap délután egy turistatársaság, mely mint egyedüli nevezetességet nézegette az ősi bárói kúriát. Szóba elegyedtek a kapufélfát támogató öreg cseléddel is és tőle a méltóságos báró ur életrendje és multja után érdeklődtek. Feltűnt azonban a társaságnak, hogy az öreg cseléd a gazdájáról következtetésen csak mint tekintetes urról emlékezik meg. Meg is kérdezi a társaság egyik tagja, hogy miért hívja folyton csak tekintetes urnak az öreg urat, hiszen az báró.

— Bárónak báró, — mondja János, — de nem folytatja!

A vakok is emberek, de ha elzárják a munkától és az érvényesülés lehetőségétől, akkor emberi mivoltukat nem folytathatják.

Koncz József.

a vakok szegedi intézetének tanára.

Értekezlet a paprika árának makszimálása ügyében.

(Saját tudósítónktól.) A szombati paprika piacon a paprikát makszimáló rendelet általános kedvtelenséget, sőt félelmet okozott, A rendelet tudvalevőleg jelentékenyen leszorította a paprikaárakat és az édes paprika árát 26, az erős paprikáét 21 és a merkantil paprikáét 16 koronában állapította meg kilógrammonként. Azokat, akik a makszimáló rendelet megjelenéséről szóló hírekben nem hitték, súlyos anyagi veszteség érte. Minthogy a rendelet megköti a harmine kilógrammon fölüli mennyiséget, kereslet nem igen volt, míg a kínálat megtartotta rendes méreteit. Természetesen senki sem vásárolt, ami nagy elégedetlenséget okozott. A paprikáskofák elkeseredése nem az édes paprika 26 koronás ára, hanem az erős paprika 21 koronás ára ellen irányult. Eddig ugyanis az erős paprikát kínálták elsőrendű paprika gyanánt s most a rendelet ezt másodrendűvé fokozta le és a 28—29 koronás árát 21 koronára szorította le.

A paprika-makszimálási rendelet ügyében egyébként szombaton délután 2 órakor a Lloydban értekezletet tartott a Paprikakereskedők, Termelők, Feldogozók és Paprikamolnárak Egyesületének választmánya. Az értekezleten Pálffy Dániel elnökölt.

Ismertették a rendeletet és foglalkoztak annak belső lényegével. Megállapították, hogy a rendelet mostani formájában hiányos, részben pedig sérelmes is. Egyhangulag elhatározták, hogy eljárnak a Haditermény Részvénytársaságnál, hogy a Haditermény mielőbb tegye meg azokat a lépéseket, amelyek biztosítják a paprikaforgalom megindulását. Pálffy Dániel elnököt ezért megbizta az értekezlet, hogy utazzon föl Budapestre és sürgesse meg ezeket az intézkedéseket. Pálffy Dániel vasárnap fog Budapestre fölutazni.

Szó esett az értekezleten arról is, hogy a kiskereskedők részére megállapított tíz százalékos jutalék nagyon kevés, annyival is inkább, mert ebben a tíz százalékban benne van a Haditermény és bizományosaink jutaléka is. Így pedig a kiskereskedő részére csak a legminimálisabb haszon jut. A rendeletnek ezt a részét tehát meg kell változtatni és praizirozni kellene azt is, hogy mennyi lehet a Haditermény Részvénytársaság jutaléka.

Ugyanebben az ügyben kedden Budapesten a Budapesti Nagykereskedők Egyesületében értekezletet tartanak, amelyre meghívták a szegedi nagyobb cégeket is.

Hölgyek figgelmébe!

Megérkeztek elegáns selyem- és szalma MODEL-KALAPOK dus választékban. Alakításokat modellek után készítik. Gyászkalapok nagy választékban kaphatók:

Ransburg Janka divatárusnő Szeged Valéria-tér 3. sz. em

VASS

MOZGÓ-SZÍNHÁZ

TELEFON 807.

Vasárnap, április 29-én

RITA SACCHETTO felléptével

Spinaroja hercegnő

Dráma 4 felvonásban.

A kiváló művésznő legjobb szerepe.

Előadások délután 2 órától kezdve. — Gyermekjegyek csak az első előadásokra érvényesek. Jegyek délután fél 2 órától kezdve előre válthatók.